

16 DEC. 1994

████████ Amtsråd
Amtsgården
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

4. k.

1994/1331/042-1
mr/

(2. - 7. se bagest)

Ved brev af 29. september 1994 har ██████████ Amtsråd (j.nr. 0-43-294) anmodet om Indenrigsministeriets rådgivning i forbindelse med det videre forløb af sagen angående amtskommunens administration af diætreglerne. I brevet er henvist til de af forvaltningen udarbejdede notater vedrørende de forskellige punkter, som amtsrådet skal tage stilling til. Brevet indeholder endvidere oplysning om, hvad amtsborgmesteren agter at indstille til amtsrådet.

Af et fremsendt notat af 26. september 1994 om proceduren for den videre behandling af sagen fremgår følgende om den procedure, som amtsrådet anbefales at følge under rådets behandling af sagen:

"1) Inhabilitetsspørgsmålet.

- a) Der skal tages stilling til, om amtsrådet på grundlag af det nu foreliggende, - herunder Indenrigsministeriets rådgivning, vil fastholde sin afgørelse fra mødet den 27. juni 1994. I princippet må der træffes afgørelse for hvert enkelt medlem.
- b) Der skal for hvert enkelt af de amtsrådsmedlemmer, der har "genvundet" deres habilitet, tages stilling til, om de kan deltage i den del af sagens behandling, som vedrører stillingtagen til beløbsopgørelsen for deres eget vedkommende.

2) Amtsrådets stillingtagen til den skete administration.

- a) Stillingtagen til den i advokatberetningen foretagne vurdering, side 6 og 7, af forhenværende amtsborgmester

■■■■ administration af diætreglerne og reglerne om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

- b) Stillingtagen til den i advokatberetningen foretagne vurdering, side 10 og 11, af de berørte nuværende og tidligere amtsrådsmedlemmers forhold i forbindelse med diætreglerne og reglerne om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.
- c) Stillingtagen til den i advokatberetningen foretagne vurdering, side 8, 9 og 10, af forvaltningens administration af diætreglerne og reglerne om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.
- d) Stillingtagen til den i advokatberetningen foretagne vurdering, side 8, af amtets revision.

3) Amtsrådets stillingtagen til tilbagesøgning.

- a) Stillingtagen generelt til det i advokatberetningen anførte retsgrundlag for udbetaling af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, således som dette er præciseret i notatet af 26. september 1994 vedrørende supplerende sagsbehandling i "diætsagen", herunder den beskrevne forståelse af styrelseslovens § 16, stk. 3, og den beskrevne beregningsmåde for så vidt angår erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

- b) For de amtsrådsmedlemmer, der har erklæret at ville tilbagebetale det for meget udbetalte, skal der alene tages stilling til den beløbsmæssige opgørelse.

Der skal tages stilling for hvert enkelt amtsrådsmedlems vedkommende.

- c) For amtsrådsmedlemmer, der ikke har afgivet erklæring om at ville betale tilbage, skal amtsrådet foretage en konkret afvejning af de foreliggende faktiske omstændigheder vedrørende det enkelte medlem, dels den beløbsmæssige opgørelse, dels om der skal ske tilbagesøgning.

4) Amtsrådets stillingtagen til erstatningsansvar.

Stillingtagen til, hvorvidt der er grundlag for at gøre ansvar gældende over for den tidligere amtsborgmester ■■■■ ■■■■, ansatte i amtskommunen eller andre, der har deltaget i forvaltningen af diætreglerne."

I den anledning skal Indenrigsministeriet vejledende udtale følgende om de enkelte punkter angivet i procedurenottatet:

1) Inhabilitetsspørgsmålet

■ Amtsråd vedtog på sit møde den 27. juni 1994, at de 19 medlemmer af det nuværende amtsråd, der ifølge advokatberetningen uberettiget havde fået udbetalt diæter og/eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, var inhabile i forhold til sagens behandling i amtsrådet i medfør af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 5. Amtsborgmesteren konstaterede herefter, at amtsrådet ikke var beslutningsdygtigt.

I brev af 8. juli 1994 udtalte Indenrigsministeriet, at ■ Amtsråd alene skal tage stilling til, om der skal ske tilbagebetaling i de tilfælde, hvor de pågældende amtsrådsmedlemmer efter henvendelse har tilkendegivet, at de ikke anser sig for forpligtede til at tilbagebetale beløb, som de efter amtsrådets opfattelse har modtaget med urette.

Ministeriet udtalte vedrørende inhabilitetsspørgsmålet for de berørte amtsrådsmedlemmer bl.a.:

"..., at et amtsrådsmedlem, der enten har anerkendt forpligtelsen til tilbagebetaling eller har betalt, som udgangspunkt ikke kan anses for inhabilt ved en eventuel behandling i amtsrådet af tilbagebetalingsspørgsmålet, idet medlemmet i så fald ikke (længere) vil have en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1.

Derimod vil eventuelle amtsrådsmedlemmer, der ikke kan anerkende en forpligtelse til at tilbagebetale de omhandlede beløb, efter Indenrigsministeriets opfattelse være inhabile i forhold til denne sag, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1.

...
Ministeriet skal samtidig pege på muligheden af i givet fald at indkalde stedfortrædere for de medlemmer, der må anses for inhabile i forhold til sagens behandling i amtsrådet. Det fremgår af § 14 i den kommunale styrelseslov, at når et medlem erklæres inhabilt, kan de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, kræve at stedfortræderen indkaldes til at deltage i sagens behandling."

Ved brev af 29. august 1994 anmodede Folketingets Ombudsmand Indenrigsministeriet om en udtalelse i anledning af en klage fra SF's gruppe i ■ Amtsråd over den del af ministeriets udtalelse, der vedrørte amtsrådsmedlemmernes habilitet.

I brev af 5. september 1994 udtalte ministeriet bl.a. følgende over for ombudsmanden:

"Der kan på grundlag af det i klageskrivelsen til Folketingets Ombudsmand anførte være anledning til at præcisere, at ministeriet herved har forudsat, at tilbagesøgningsspørgsmålet i relation til det pågældende amtsrådsmedlem hermed vil være endelig afgjort, således at amtsrådet ikke vil skulle tage stilling til spørgsmål om tilbagesøgning fra vedkommende.

Indenrigsministeriet har ikke fundet, at det forhold, at et amtsrådsmedlem for sit eget vedkommende har taget stilling til tilbagesøgningsspørgsmålet, i sig selv vil medføre, at den pågældende er inhabil i medfør af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5, ved amtsrådets stillingtagen til spørgsmål om tilbagesøgning fra andre amtsrådsmedlemmer.

Indenrigsministeriet fandt ikke i øvrigt i udtalelsen af 8. juli 1994 anledning til at udtale sig om spørgsmål vedrørende amtsrådsmedlemmers habilitet. Det skal i den forbindelse understreges, at det påhviler [redacted] Amtsråd at tage stilling til spørgsmål herom, jf. den kommunale styrelseslovs § 14, stk. 1."

Ombudsmanden udtalte herefter ved brev af 28. september 1994 bl.a. følgende over for klageren:

"Jeg har ved min stillingtagen til sagen kun behandlet følgende spørgsmål:

Medfører de enkelte amtsrådsmedlemmers tilbagebetaling af eller anerkendelse af at være forpligtet til at tilbagebetale beløb der er udbetalt i strid med gældende regler, at de er habile ved amtsrådets behandling af spørgsmålet om, hvorvidt der skal ske tilbagesøgning i de tilfælde, hvor andre amtsrådsmedlemmer har tilkendegivet at de ikke anser sig for forpligtet til at tilbagebetale beløb som de efter amtsrådets opfattelse har modtaget med urette?

...

Jeg kan som anført tilslutte mig Indenrigsministeriets og amtsrådets opfattelse, hvorefter de amtsrådsmedlemmer der er omfattet af advokat [redacted] rapport, som udgangspunkt er inhabile.

Derimod mener jeg at det er tvivlsomt, om det forhold at et amtsrådsmedlem vedstår sin tilbagebetalingspligt, medfører at den pågældende herefter kan deltage i behandlingen af tilbagebetalingspligten for de andre amtsrådsmedlemmer. At et amtsrådsmedlem vedstår sin pligt til at tilbagebetale de beløb som vedkommende uberettiget har modtaget, medfører efter min opfattelse ikke at vedkommendes egen særlige personlige interesse i sagens udfald derved er ophørt eller reduceret til det ubetydelige. Det enkelte amtsrådsmedlem er part i den tilbagesøgningssag der vedrører vedkommendes egne forhold. Denne sag indgår som en del af det sagskompleks der vedrører tilbagebetalingspligten for alle

amtsrådsmedlemmerne omfattet af advokatrapporten. Der er derfor en sådan sammenhæng mellem denne sag og de sager der vedrører de andre amtsrådsmedlemmers forhold, at jeg er mest tilbøjelig til at anse det enkelte amtsrådsmedlem der har anerkendt sin tilbagebetalingspligt, for inhabilt også ved afgørelsen af sagerne om de andre amtsrådsmedlemmers tilbagebetalingspligt, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 5.

Som Indenrigsministeriet har påpeget i udtalelsen af 8. juli 1994, er der mulighed for at indkalde stedfortrædere for de medlemmer der må anses for inhabile ved sagens behandling i amtsrådet, jf. § 14 i lov om kommunernes styrelse. Jeg lægger derfor til grund at amtsrådet ikke mister sin beslutningsdygtighed efter forvaltningslovens § 4, stk. 2, selv om så stor en del af amtsrådsmedlemmerne er inhabile.

Indenrigsministeriet har i sin udtalelse til mig af 5. september 1994 oplyst at ministeriet har forudsat, at tilbagesøgningsspørgsmålet i relation til det amtsrådsmedlem der har anerkendt forpligtelsen til tilbagebetaling eller har betalt, hermed vil være endeligt afgjort, således at amtsrådet ikke vil skulle tage stilling til spørgsmål om (eksempelvis størrelsen af) tilbagesøgning fra vedkommende.

På baggrund af at det er min opfattelse, at de amtsrådsmedlemmer der er omfattet af advokat [redacted] rapport, er inhabile - uanset om de har anerkendt forpligtelsen til tilbagebetaling eller ej - har jeg ikke taget stilling til dette spørgsmål ved min behandling af sagen.

Jeg har underrettet Indenrigsministeriet om min opfattelse og bedt ministeriet om at genoptage sagens behandling i lyset af denne udtalelse."

Folketingets Ombudsmands udtalelse giver Indenrigsministeriet anledning til at overveje det af ombudsmanden behandlede spørgsmål på ny og udtale følgende:

Indenrigsministeriet udtalte vejledende den 8. juni 1994 over for [redacted] Amtsråd, at de medlemmer af amtsrådet, der enten har anerkendt forpligtelsen til tilbagebetaling eller har betalt, som udgangspunkt ikke ville være inhabile ved amtsrådets behandling af eventuelle spørgsmål om tilbagesøgning.

Baggrunden for denne udtalelse var, at de pågældende amtsrådsmedlemmer, når tilbagesøgningsspørgsmålet var afgjort i forhold til disse, ikke længere ville have en økonomisk interesse i sagen. Indenrigsministeriet fandt endvidere ikke, at disse medlemmer ville have en anden personlig interesse i sagen, der kun-

ne begrunde inhabilitet. Ministeriet fandt således ikke, at det forhold, at de pågældende er blandt de medlemmer, der fejlagtigt har modtaget diæter m.v., i sig selv er tilstrækkeligt til at rejse tvivl om de pågældendes upartiskhed ved amtsrådets stillingtagen til, om ulovligt udbetalte diæter m.v. skulle søges tilbagebetalt.

Af den nu fra Folketingets Ombudsmand foreliggende udtalelse af 28. september 1994 fremgår, at spørgsmålet efter ombudsmandens opfattelse er tvivlsomt, men at han er mest tilbøjelig til at mene, at de amtsrådsmedlemmer, der er omfattet af advokat [redacted] rapport i sagen, må anses for inhabile ved afgørelsen af sagerne om de andre amtsrådsmedlemmers tilbagebetalingspligt, selv om det pågældende amtsrådsmedlem har anerkendt sin tilbagebetalingspligt, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 5.

Indenrigsministeriet må forstå ombudsmandens udtalelse således, at ombudsmanden anser de pågældende amtsrådsmedlemmer for inhabile, uanset at en vurdering af tilbagesøgningsspørgsmålet foretages for hvert enkelt medlem for sig, og uanset at det på baggrund af de foreliggende oplysninger må antages, at der er en betydelig variation i størrelsen af de beløb, som medlemmerne måtte have oppebåret med urette.

Folketingets Ombudsmand har endvidere i sin vurdering af habilitetsspørgsmålet forudsat, at amtsrådet bevarer sin beslutningsdygtighed, uanset om flere end halvdelen af amtsrådsmedlemmerne anses for inhabile i forhold til sagens behandling.

Indenrigsministeriet finder i den forbindelse anledning til at gøre opmærksom på, at hvis amtsrådet i medfør af bestemmelserne i forvaltningslovens § 3 mister sin beslutningsdygtighed, gælder disse bestemmelser om inhabilitet ikke, jf. herved § 4, stk. 2, i forvaltningsloven.

Det bemærkes endvidere, at § 14 i den kommunale styrelseslov om indkaldelse af stedfortrædere ikke - således som det synes at være forudsat i ombudsmandens udtalelse - kan sikre, at amtsrå-

det ikke mister sin beslutningsdygtighed. Der eksisterer således ikke nogen pligt for de medlemmer, der er valgt på den pågældende kandidatliste, til at indkalde stedfortræder for et inhabilt medlem.

Det påhviler imidlertid [redacted] Amtsråd på det foreliggende grundlag - herunder udtalelsen fra Folketingets Ombudsmand - selvstændigt at tage stilling til inhabilitetsspørgsmålet.

2) Amtsrådets stillingtagen til den skete administration

Det fremgår af amtsrådets brev af 29. september 1994, at amtsborgmesteren agter at indstille til amtsrådet, at amtsrådet tiltræder den i advokatberetningen anførte kritik af den skete administration for så vidt angår forhenværende amtsborgmester [redacted] [redacted], de berørte nuværende og tidligere amtsrådsmedlemmer, forvaltningen og amtets revision, idet spørgsmålet om eventuelt erstatningsansvar afventer opgørelse af amtskommunens eventuelle tab.

Indledningsvis skal Indenrigsministeriet for god ordens skyld bemærke, at det efter ministeriets opfattelse ville være mest hensigtsmæssigt at behandle punkt 3 a, der omhandler amtsrådets generelle stillingtagen til retsgrundlaget for udbetaling af diæter m.v., før punkt 2, som angår de eventuelle konsekvenser, der skal drages af amtsrådets stillingtagen til det faktiske grundlag for diætudbetalingerne m.v.

Vedrørende punkt 2 skal ministeriet endvidere gøre opmærksom på, at et dagsordensforslag skal kunne danne grundlag for en konkret beslutning, der ligger inden for kommunalbestyrelsens kompetenceområde. Det hører med til en kommunalbestyrelses virksomhed, at den træffer beslutninger i spørgsmål, der vedrører forberedelsen af dens sager og udførelsen af de opgaver, som den har overdraget udvalg og administration at behandle. Det gælder også i forholdet til en borgmester eller en udvalgsformand. En kommunalbestyrelse kan derfor udtale kritik af den måde, hvorpå f.eks. hvervet som borgmester varetages. Kommunalbestyrelsen vil

derimod ikke have kompetence til at udtale kritik af de enkelte medlemmers dispositioner.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse har amtsrådet derfor mulighed for at udtale kritik i forhold til den tidligere amtsborgmester og forvaltningen, men ikke i forhold til de berørte amtsrådsmedlemmer.

3) Amtsrådets stillingtagen til tilbagesøgning

Ad stillingtagen til retsgrundlaget for udbetaling af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste

I brev af 8. juli 1994 udtalte ministeriet, at ministeriet kunne tilslutte sig den fortolkning af reglerne om diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, som blev lagt til grund for revisionens arbejde ved gennemgangen af udbetalingerne til amtsrådsmedlemmerne, jf. det i advokatberetningen, bind 2, indledningsvis anførte, samt at ministeriet ud fra de foreliggende oplysninger måtte lægge til grund, at der i den undersøgte periode i et meget betydeligt omfang var udbetalt diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til amtsrådsmedlemmer, uden at der havde været hjemmel hertil.

Ministeriet udtalte sig således ikke om den af revisionen foretagne udmøntning af regelgrundlaget, herunder om revisionens opgørelse af korrektionsbeløbene i forhold til de enkelte medlemmer.

I brevet af 29. september 1994 er det oplyst, at det indstilles til amtsrådet, at rådet lægger det i advokatberetningen anførte retsgrundlag for udbetaling af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til grund med de i notatet af 26. september 1994 anførte præciseringer.

Af notatet af 26. september 1994 fremgår, at administrationen med bistand fra Kommunernes Revisionsafdeling har foretaget en supplerende sagsbehandling, dels bestående i en generel beskri-

velse af, hvilke hverv der er diætberettigende m.v., dels i en konkret stillingtagen til grundlaget for de opgjorte korrektionsbeløb for de enkelte amtsrådsmedlemmer. Den supplerende sagsbehandling er iværksat på grund af den tvivl, der er udtrykt i advokatberetningen om, hvorvidt en række møder o.lign. kan berettige til diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Det fremgår endvidere af notatet, at den generelle beskrivelse heri samtidig danner baggrund for en vurdering af mulige justeringer af rammerne i det fremtidige administrationsgrundlag, som blev vedtaget af amtsrådet på mødet den 27. juni 1994.

I den anledning skal Indenrigsministeriet supplerende udtale følgende:

Indledningsvis bemærkes, at ministeriet ud fra de foreliggende oplysninger ikke har mulighed for at tage stilling til, om hver enkelt af de i notatet angivne hverv berettiger til diæter m.v.

Ministeriet finder dog anledning til at kommentere notatets generelle beskrivelse på følgende punkter:

Side 2 i notatet er anført, at hvor amtsrådsmedlemmer er udpeget direkte af amtsrådet som medlemmer af et byggeudvalg, er møder i sådanne udvalg omfattet af styrelseslovens § 16, stk. 2, om obligatorisk udbetaling af diæter. Det er endvidere anført, at møder i byggeudvalg nedsat af et stående udvalg, kun opfylder betingelserne for udbetaling af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, når amtsrådet har fastlagt byggeudvalgets kompetence. De omhandlede byggeudvalgs sammensætning eller kompetence er ikke nærmere beskrevet.

En kommunalbestyrelse kan i henhold til § 17, stk. 4, nedsætte særlige udvalg, som af kommunalbestyrelsen tillægges forberedende eller rådgivende funktioner eller en beslutningsret inden for et bestemt område. Kommunalbestyrelsens overladelse af beslutningsret til et særligt udvalg forudsætter, at det særlige udvalg ikke herved får overladt beføjelser, som henhører under

Økonomiudvalget eller et stående udvalg. Såfremt kommunalbestyrelsen har nedsat et særligt udvalg under et stående udvalg, kan det stående udvalg delegere beslutningsret til det særlige udvalg. Da kommunalbestyrelsen har rådigheden over nedsættelsen og ophævelsen af det særlige udvalg, kan kommunalbestyrelsen styre det stående udvalgs delegation til det særlige udvalg.

Som medlemmer af de særlige udvalg kan kommunalbestyrelsen udpege såvel kommunalbestyrelsesmedlemmer som andre.

Hvor det særlige udvalg kun består af kommunalbestyrelsesmedlemmer, ydes der obligatorisk diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for deltagelse i møder i henhold til § 16, stk. 2. Såfremt medlemskredsen omfatter andre end kommunalbestyrelsesmedlemmer, kan amtsrådet beslutte, at der skal ydes diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for deltagelse i møder i henhold til § 16, stk. 3.

Der kan i den forbindelse henvises til den kommenterede styrelseslov af [redacted] m.fl., 1991, side 91 og 106 f. samt betænkning 894/1980 om kommunale styrelsesformer m.v., side 136.

Økonomiudvalget og de stående udvalg har mulighed for at nedsætte underudvalg, hvor medlemmerne er valgt blandt udvalgets medlemskreds. Et underudvalg kan kun tillægges rent forberedende eller rådgivende funktioner.

Det antages, at der også kan ydes diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for deltagelse i møder i udvalg nedsat af økonomiudvalget eller et stående udvalg.

Der kan henvises til den kommenterede styrelseslov, side 92 og betænkning 1027/1984 om kommunale diæter og vederlag, side 47 f.

Side 3 f. i notatet er det anført, at [redacted] Amtsråd ikke (formelt) har truffet beslutning efter lovens § 16, stk. 3, efter at Indenrigsministeriets godkendelse ikke længere krævedes efter loven. I praksis er udbetalt diæter og erstatning for tabt ar-

bejdsfortjeneste til de amtsrådsmedlemmer, der af amtsrådet blev valgt til kommunale hverv.

På denne baggrund har forvaltningen i forbindelse med advokatundersøgelsen meddelt, at udbetaling af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i disse tilfælde alene kan være sket ud fra en antagelse af, at der ved selve valget af et amtsrådsmedlem til et kommunalt hverv også implicit lå, at medlemmet skulle have vederlag for hvervet. I sin undersøgelse har advokat [redacted] lagt til grund, at der i disse tilfælde foreligger en stiltiende vedtagelse efter lovens § 16, stk. 3. Det fremgår af notatet, at samme antagelse er lagt til grund ved den supplerende sagsbehandling.

Indenrigsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at udbetalinger af diæter og erstatninger for tabt arbejdsfortjeneste i henhold til § 16, stk. 3 i den kommunale styrelseslov forudsætter, at en kommunalbestyrelse har truffet udtrykkelig beslutning herom.

Efter de tidligere gældende regler skulle en kommunalbestyrelses beslutning om at yde diæter for varetagelse af andre kommunale hverv forelægges den kommunale tilsynsmyndighed til godkendelse. Tilsynsmyndighederne samtykke blev i praksis altid meddelt, når lovens betingelser var opfyldt. Beslutninger om vederlæggelse af bestemte hverv, som en kommunalbestyrelsen har truffet under den tidligere retstilstand, må anses som gældende indtil det tidspunkt, hvor der af kommunalbestyrelsen træffes anden bestemmelse.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse forudsætter vederlæggelse efter § 16, stk. 3 endvidere som udgangspunkt, at der forud for varetagelsen af hvervet foreligger en beslutning om ydelse af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Selvom det efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke kan afvises, at der i konkrete tilfælde kan foreligge en stiltiende vedtagelse, synes § 16, stk. 3, således som hovedregel at indebære et krav om

en udtrykkelig beslutning om vederlæggelse før varetagelsen af hvervet påbegyndes.

I de tilfælde, hvor der imidlertid ikke foreligger en forudgående beslutning om ydelse af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i henhold til § 16, stk. 3, må det antages, at amtsrådet efterfølgende har mulighed for ved en stillingtagen til spørgsmålet at søge at udbedre den opståede hjemmelsmangel.

På grund af den således foreliggende tvivl om hjemmelgrundlaget, er Indenrigsministeriet derfor af den opfattelse, at det nu ved amtsrådets beslutning bør afklares, om der skal ydes diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i henhold til § 16, stk. 3, i de tilfælde, hvor de foretagne udbetalinger af diæter og erstatninger for tabt arbejdsfortjeneste til amtsrådsmedlemmerne i [redacted] Amtsråd ikke kan antages at have udtrykkelig hjemmel i en amtsrådsbeslutning - forudsat at lovens betingelser for at yde sådan vederlæggelse i øvrigt kan anses for opfyldt.

I samme forbindelse bør hjemlen til at vederlægge for deltagelse i kurser m.v. tages op til vurdering, jf. notatet side 5.

På side 5 i notatet er det vedrørende udlandsrejser anført, at det er en betingelse for at yde diæter m.v. i forbindelse med studierejser, at formålet med rejsen er relevant for en beslutning, som udvalget skal træffe inden for nær fremtid. Det er endvidere anført, at i det omfang formålet med en udlandsrejse har et indhold, der kan sidestilles med kursus/konference, kan "kursusreglen" efter en konkret vurdering anvendes analogt.

Indenrigsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at ydelse af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med udenlandsrejser kræver, at der er tale om enten mødevirksomhed, jf. § 16, stk. 2 og 3, eller deltagelse i kurser m.v., jf. § 16, stk. 3.

Ved kurser forstås arrangementer, hvori der som en ikke uvæsentlig bestanddel indgår egentlig undervisningsvirksomhed. Bestem-

melsen omfatter ud over kurser også kursuslignende arrangementer som seminarer, konferencer, årsmøder og orienteringsmøder, f.eks. møder i kommuneforeningerne.

De arrangementer, der kan henføres under "kurser m.v.", er bl.a. kendetegnet ved at være af alment orienterende karakter og uden direkte sammenhæng med verserende sager i kommunen.

Som udgangspunkt giver studieture ikke adgang til at yde diæter efter § 16, stk. 2 og 3, idet betingelserne herfor normalt ikke vil være opfyldt. Det kan dog ikke afvises, at dele af disse arrangementer vil have karakter af møde- eller kursusvirksomhed, som særskilt vil kunne berettige til diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse kan bestemmelsen om ydelse af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med kurser ikke anvendes analogt, selvom formålet med en udlandsrejse konkret kan sidestilles med formålet med afholdelse af kurser/konferencer. Det afgørende er således, om aktiviteten har karakter af et kursus m.v., jf. det ovenfor anførte.

./. Der kan i øvrigt henvises til Indenrigsministeriets vedlagte udtalelser af 31. august 1994, hvori ministeriet har udtalt sig i tre konkrete tilsynssager vedrørende disse spørgsmål.

I relation til det af amtsrådet fremsendte brev af 30. juni 1994 om den fremtidige administrationsordning skal Indenrigsministeriet vedrørende dokumentation for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste henlede opmærksomheden på ministeriets cirkulære nr. 87 af 2. maj 1979. I cirkulæret (som reelt har status af en vejledning) nævnes, at for lønmodtageres vedkommende vil en skriftlig erklæring fra vedkommendes arbejdsgiver om størrelsen af den tabt arbejdsfortjeneste normalt være tilstrækkelig dokumentation.

Ministeriet skal vedrørende ydelse af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-amtsrådsmedlemmer henvise til

det oven for anførte om kravet om udtrykkelig beslutning efter § 16, stk. 3.

Det skal samtidig bemærkes, at der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger til, at ministeriet kan tage stilling til, om de beskrevne hverv og aktiviteter berettiget til diæter m.v.

Ad stillingtagen til tilbagesøgningsspørgsmålet for de medlemmer, der ikke har anerkendt tilbagebetalingspligten

Amtsborgmesteren har i brev af 29. september 1994 anført, at forvaltningen og amtsborgmesteren vedrørende tilbagesøgningsspørgsmålet er stærkt i tvivl om, hvad der skal indstilles til amtsrådet. Amtsborgmesteren har samtidig bemærket, at hun stiller sig særdeles tvivlende over for muligheden for at vinde en sag om tilbagesøgning ved domstolene.

Administrationen har i notat af 7. september 1994 nærmere beskrevet det retlige grundlag for tilbagesøgning.

I notatet er det bl.a. anført: "Ministeriets opfattelse synes at være, at der næsten aldrig foreligger god tro, når et amtsrådsmedlem får udbetalt for meget i vederlag. Dette er en følge af de pligter, der påhviler et amtsrådsmedlem med hensyn til organiseringen af de amtskommunale administrative opgaver."

Denne passus synes at bero på en misforståelse af Indenrigsministeriets udtalelse af 8. juli 1994. Ministeriet udtalte, at fejlagtig udbetaling af diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter ministeriets opfattelse ikke ganske kan sidestilles med fejlagtig udbetaling af løn m.v., Ministeriet henviste i den forbindelse til, at amtsrådet har det overordnede ansvar for hele den kommunale virksomhed og et amtsrådsmedlem således selv har medansvar for og indflydelse på, hvorledes den amtskommunale administration organiseres. På denne baggrund fandt ministeriet ikke, at der - som anført i advokatberetningen - generelt kan stilles krav om grov uagtsomhed som betingelse

for, at tilbagesøgningskrav kan gøres gældende mod amtsrådsmedlemmer.

Det tilføjes, at der efter ministeriets opfattelse ikke er noget til hinder for, at amtsrådet lader spørgsmålet om, hvorvidt en sag skønnes at kunne vindes ved domstolene, indgå i amtsrådets vurdering af, om tilbagebetalingskrav skal gøres gældende i forhold til det enkelte medlem - eventuelt efter indhentelse af supplerende advokatrådgivning på det nu foreliggende grundlag.

Ministeriet finder i øvrigt at kunne henholde sig til det i udtalelsen af 8. juli 1994 anførte.

Kopi af dette brev er sendt til Folketingets Ombudsmand.

Med venlig hilsen

██████████

/

██████████

2. ████████ Amtsavis, att: ████████ ████████, Dronningegade 23, 5000 Odense C
3. DR ████████, att: ████████ ████████, Lille Tornbjergvej, 5220 Odense SØ
4. Jyllands-Posten, att: ████████ ████████ ████████, Vestergade 44, 5000 Odense C
5. Journalist ████████ ████████, Kobbelskoven 24, 6000 Kolding
6. ████████ Stiftstidende, Blangstedsgårdsvej 2, 5220 Odense SØ
7. Folketingsmedlem ████████ ████████, Folketinget

2. - 7. stemp.not.

16 DEC. 1994

Folketingets Ombudsmand
Gammel Torv 22
1457 København K

4. k.
1994/1331/042-1
mr/

./.

Vedlagt fremsendes til orientering kopi af Indenrigsministeriets supplerende vejledende udtalelse i sagen om [REDACTED] Amtskommunes administration af reglerne om diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Der henvises til j.nr. 1994-2019-409.

Med venlig hilsen

[REDACTED] [REDACTED]